

2021. december 9-én történelmi jelentőségű egységben a magyarországi egyházak közös nyilatkozattal álltak ki a házasság, a család és az emberi méltóság védelmében. Evangélikus testvéreink pedig a Novemberi állásfoglalásukban adták közre hitvallásos álláspontjukat a nemiség, a házasság és a család témaköre kapcsán. A jelen nyilatkozat aláírói üdvözlik mind az egyházak közös nyilatkozatát, mind pedig a Novemberi állásfoglalást.

**Nyilatkozat a
nemiség, szexualitás, házasság és család
témakörében
– 2022 –**

Jelen nyilatkozat egy bevezetésből, az I–III. részekből és a IV., zárómegerősítésből áll.

Bevezetés.

1. *A biológiai férfi és nő házassági szövetségéről és a családról mint a gyermekek felnevelésének helyszínéről.*
2. *A szexualitás válságáról és Isten eredeti szándékáról.*
3. *A homoszexualitásról, a házasság tekintélyének rombolásáról és keretrendszerének kiterjesztéséről.*
4. *Annak megerősítése, hogy jelen nyilatkozat Isten kijelentésén és a bibliai valóságértelmezésen alapszik.*

Bevezetés

Az emberi élet folytonosságához a nagyobb közösség, a társadalom által elfogadott, ellentmondásmentes alapértékek szükségesek. Egyre általánosabb jelenség a nyugati kultúrában a zsidó-keresztyén világszemléletből fakadó évezredes alapértékekkel történő szembefordulás.

A jelenség lényege, hogy a szekuláris világszemlélet nem fogadja el kiindulópontként, ha úgy tetszik, axiómaként a valóságnak és az emberi életnek a bibliai alapigazságok által meghatározott normatív értékrendjét.

Az egyre erőteljesebben kibontakozó folyamat jelenleg az alapokat, a nemiséget és a házasságot érinti, de biztosra vehető, hogy itt nem fog megállni, hiszen az alapértékek újraírásának szükségszerű következménye az élet valamennyi területének átértelmezése. E destruktív folyamat felgyorsításának eszköze a zsidó-keresztyén értékeknek valamely szekuláris narratíva szerint történő megbélyegzése, új („kirekesztő”, „gyűlölködő”, „fundamentalista”) címke alatt, a jog eszközei útján való kriminalizálása (gyűlöletbeszéd), végül a félresöprése.

A bizonytalanná vált léthelyzet azonban lehetőséget is biztosít a Bibliában kijelentett igazságok újrafelfedezésére és az azok melletti újbóli elköteleződésre. Mi, jelen nyilatkozat aláírói a bibliai világszemléletet tartjuk irányadónak, amely szerint a világ Istentől ered, azaz van értelme, célja és Isten által meghatározott rendje. A végső valóságot nem az emberi gondolatok, definíciók, sem az emberi érzések vagy vágyak hozzák létre, hanem maga Isten.

Hiszünk abban, hogy Isten mint az ember Teremtője pontosan ismer bennünket, a javunkat akarja, és útmutatása a mi érdekünket szolgálja. Azért követjük Isten szavát a szexualitás, a házasság és a család kérdéskörében is, mert a legjobbat kívánjuk embertársainknak is.

Egyszersmind szeretnénk felhívni keresztyén testvéreink figyelmét, hogy a nemiséggel, szexualitással, házassággal és családdal kapcsolatos és alább részleteiben is kifejtett biblikus álláspont erkölcsileg korántsem semleges vagy másodlagos kérdés, amely felől hitvalló keresztyének szabadon dönthetnének, hogy elfogadják vagy elutasítják. A nemiséggel, szexualitással, házassággal és családdal kapcsolatos biblikus állásponttal történő szembehelyezkedés – történjék az az elvi meggyőződéseket vagy az életvitelt érintően – közvetlenül megváltoztatja, azaz torzítja a teremtéssel, a bűnnel, az újjászületéssel, a megszentelődéssel és az egyházzal (lásd Krisztus és az egyház kapcsolata) összefüggő alapvető keresztyén tantételeket, aminek következtében szétfoszlik a teológia teljes szövete. Nekünk is szól Pál apostol buzdítása: „*Tartsd meg a hitet és a jó lelkiismeretet, amelyet egyesek elvetettek, és ezért a hit dolgában hajótörést szenvedtek.*” (1Tim 1,19)

Nyilatkozatunk célja tehát, hogy hirdesse Isten eredeti szándékát az ember nemiségével, a szexualitással, a házassággal és a családdal kapcsolatban. Ezzel együtt pedig világossá tegye az Isten teremtési és erkölcsi rendjétől való eltérést, amely megjelenik a férfi és nő házasságán belül, illetve azon kívül is. Mindez irányt mutat a keresztyén gyülekezetekben és az azokon kívül élők számára is a korlátok nélküli, igazság nélküli, békesség nélküli és ezért egyre inkább szeretet nélküli világban. A bűn által megrontott világban Isten kegyelméből lehetőség adatott az embernek, hogy Isten kegyelmi ajándékaival éljen.

Jelen nyilatkozat gerincét a Magyarországi Református Egyház Zsinatának *Házasság, család, szexualitás* címmel 2004-ben kiadott [állásfoglalása](#) adja. Az írás bővített változatával nem kívánunk újat mondani ahhoz képest, amit a hitvalló keresztyénség különféle módokon kifejtett az elmúlt évezredekben. Amit azonban kifejtett, azt összefoglalva életmentőnek érezzük utánamondani.

I. A biológiai férfi és nő házassági szövetségéről és a családról mint a gyermekek felnevelésének helyszínéről

A jelen nyilatkozatot aláírók Isten személyes kijelentése, a Biblia alapján elismerjük, hogy minden emberi élet a fogantatástól kezdve Isten teremtő akaratából származik, ezért megilleti az általános emberi méltóságának és életének védelme. Ez a méltóság nem az ember sajátja, hanem Isten azon akaratán nyugszik, hogy ő az embert saját képmására teremtette (1Móz 1,26).

Az ember istenképűsége kapcsolati szükségletet is magában foglal mind Isten, mind pedig egy másik istenképű ember irányában. Éppen ezért az ember kezdettől fogva nemiséggel rendelkezik, azaz Isten az embert biológiailag férfivá és nővé teremtette. A nemiség az emberi személyiség elválaszthatatlan, lényegi része. Az ember nemisége, szexualitása nem az ember végső identitása, és nem az ember értékességéről szóló kérdés.

A férfiasság és a nőiesség az egyenértékűségeen túl különbözőséget is jelent. A férfiasság és a nőiesség természetének lényege a férfi és a nő különböző felelősségében, a világban egy sajátos hely elfoglalásában gyökerezik. Ez elsősorban nem viselkedési mintázatot jelent,

hanem az Isten által kijelölt pozíció és feladatkör elfogadását, az azért való felelősségvállalást és annak teljesítését.

A Biblia kijelentésével összhangban hisszük, hogy a különféle nemi szerepek nem átmeneti kulturális különbségek, hanem a teremtés tényéből fakadó állandó és folyamatos tényezők.

Az érett, igazi férfiasság és nőiesség tehát nem a házasságtól függ. Nem azzal lesz a férfi férfias és a nő nőies, hogy házasságot köt. Éppen ezért a férfiasság és a nőiesség nem csak a házassági kapcsolatokban jelent sajátos felelősséget. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a férfiasság és nőiesség megélése attól függően változik, hogy milyen minőségű kapcsolata van a férfinak és a nőnek egymással. A kapcsolat legszorosabb, legmélyebb megélése a házassági szövetségben lehetséges.

A Biblia alapján (1Móz 1,27; 1Móz 2,24; Ef 5,32) a házasságot mint egy biológiai férfi és egy biológiai nő életre szóló szövetségi kapcsolatát Isten jó teremtési rendjének tartjuk.

Bár a házasság és család intézménye napjainkban megrendülni látszik, mi az évezredes felfogást megalapozó bibliai kijelentés értelmében valljuk, hogy a családi élet alapja a házasság, amelyet Isten gyermekekkel áldhat meg, ezáltal részesítve a házaspárokat az élet továbbadásának teremtői áldásában is.

Ezt a bibliai rendet teszi láthatóvá az a tapasztalat, hogy két személy szeretetkapcsolata a tartós, monogám házasságban teljesebben ki. Ez teremt érzelmi, jogi és anyagi biztonságot mind a szülők, mind gyermekeik számára. Továbbá a házassági szövetségből fakadó feltétel nélküli összetartozás jelenti a legnagyobb biztonságot a kihívásokkal szemben. A házaspárok a körülményektől függetlenül egymás javát keresik, számíthatnak egymásra, ami az emberi lehetőségeket nézve is a legnagyobb stabilitást jelenti egymás és a gyermekek számára is.

Tudatában vagyunk, hogy a gyermekek sokirányú fejlődése leginkább a harmonikus családi légkörben biztosított. Ezért a bibliai értékek mentén működő család a teljes és az egészséges társadalmi élet megalapozója és fennmaradásának záloga is.

Fontosnak tartjuk, hogy a szülők keresztyén alapon neveljék gyermekeiket, amihez elengedhetetlen a szülők nemiségének bibliai megélése és a keresztyén értékrendhez, igazságokhoz igazodó életük.

A gyermeki életet Isten kívánatos ajándékának tekintjük. A gyermekvállalás, felelősségteljes gondoskodási képességeink mérlegelése tekintetében iránymutatóként fogadjuk el Isten szavát, amely az ember szaporodására és sokasodására vonatkozik (vö. 1Móz 1,28). A szaporodás lehetőség szerint már egy, a sokasodás viszont lehetőség szerint legalább három gyermek esetén valósul meg.

II. A szexualitás válságáról és Isten eredeti szándékáról

Valljuk, hogy a bűn egész emberi természetünket megromlított, és ezalól nem kivétel a férfi és nő kapcsolata sem. Ennek következtében a házasság válságba juthat, formálissá válhat,

felbomolhat, illetve megjelennek az Isten eredeti rendjétől eltérő nemi visszaélések különféle formái.

A szexualitás Isten ajándéka maradt a bűneset után is, amelyben a teljes önátadás biztonságos átélésével a teljesebb világ előképéből kaphatunk ízelítőt. Az Atya, a Fiú és a Szentlélek az örökkévalóságtól fogva imádja és dicsőíti egymást, egymásért él, folyamatos szeretettel és örömmel árasztja el egymást. A férfi és nő között létrejövő testi kapcsolat a háromszemélyű Isten örömteli és szeretetteljes önátadását tükrözi vissza.

Éppen ezért a testi kapcsolat Isten szerint kizárólag a házasság keretein belül szép és építő és az Isten rendje szerint ez a formája erkölcsös. Azon kívül romboló hatással bír. A felelőtlen kapcsolatok és önző vágyak gátlástalan kiélése számtalan egyéni és közösségi sérülést, kárt és tragédiát okoz.

Ezért szorítja Isten törvénye keretek közé a szexualitást: „*Ne paráználkodj!*” (2Móz 20,14) Mindez nem az örömünk elvételét, hanem a teljesebb és boldogabb élet előkészítését jelenti. E parancsolat pozitív tartalma, hogy tiszta életet kell élnünk a házasságban és azon kívül is. A férfi és nő házassági szövetségén kívüli minden szexuális kapcsolatot bibliai alapon helytelenítünk, rendezett heteroszexuális házassági szövetségre vagy annak képtelensége esetén a szexualitástól való tartózkodásra, egyedülállóságra hívjuk embertársainkat. Mindkét életforma Isten különleges kegyelmi ajándéka, azonban csak az önkorlátozás és a hűség által valósíthatók meg.

A férfi és nő házassági szövetsége fenntartásának alapvető előfeltétele az Istentől tanulható szeretetfogalom alkalmazása és kifejezése. Ennek lényege a teljes önátadás, a másik érdekének a személyes érdek elé helyezése, mert a hangsúly azon van, hogy mit tudok beletenni a kapcsolatba, nem pedig azon, hogy mit tudok kivenni belőle. A házasságban a szeretetnek az a legmagasabb foka jelenik meg, amelynek során az ember képes mindenről lemondani, hogy teljesen a házastársáé legyen. A házaspár ezért Isten szerint egy test, aminek jele és eszköze a közöttük levő intim kapcsolat. A folyamatos testi kapcsolat ezért segíthet fenntartani és elmélyíteni az egységet.

A férfi és nő házassági szövetsége, ahogy azt a történelemben ismerjük és tapasztaljuk, az embernek nem a végső életformája. Mai formájában már nem fog tovább létezni a házasság a feltámadást követően (Mk 12,25). Ez a bibliai álláspont értelmet ad az egyedüllét vállalásának és a szexuális önmegtartóztatásnak. A Biblia nagyra értékeli a szabadon választott egyedüllétet (a cölibátust), mert az rendkívüli lehetőségeket biztosít az egyedülálló embernek, aki azokat a keresztyén szolgálatban tudja felhasználni.

Bár a társadalom fennmaradása, működése szempontjából kívánatosabb, jobban értékelendő a házasság és a ráépülő család, teológiai értelemben azonban nincs értékbeli különbség az egyedüllét és a házasság között.

Továbbá azért is korlátozza Isten a szexualitást, mert a férfi és nő közötti Isten szerinti kapcsolat túlmutat önmagán, tehát jel, amely arra hivatott, hogy Krisztus megváltását, azaz a helyreállított és jól működő kapcsolatot mintázza. A házasság – bibliai értelme szerint – a biológiailag férfi és nő Isten szerinti szövetsége, Krisztus és az egyház kapcsolatának előképe (Ef 5,21–33). A keresztyén házasság ezért meghaladhatatlan az emberi történelemben.

Korunkban a keresztyének és nem keresztyének egyaránt nagyobb kísértéseknek és bizonytalanságnak vannak kitéve, mint azokban az időkben, amikor a társadalmi normák és a közerkölcs közelebb állt Isten eredeti rendjéhez, az ember Isten szerinti szükségleteihez.

Nem gondoljuk, hogy a megelőző korszakok emberei jobbak lettek volna Isten előtt, a mi korunkéi pedig teológiai értelemben bűnösebbek lennének, hiszen az ige szerint: „*Mind elhajlottak, valamennyien megromlottak, és nincsen, aki jót tegyen, nincs egyetlenegy sem.*” (Róm 3,12) Mégis kötelességünk és prófétai tisztünk felhívni egyházunk és népünk figyelmét olyan aktuális bűnökre, mint például a szabad nemi élet, a pornográfia, a prostitúció, a szexuális kizsákmányolás különféle formái, a pedofília és a genderideológiák romboló hatásai.

Mindezek tömeges és korlátlan bemutatása és terjesztése különösen gyermekeink személyiségének fejlődésére hat károsan, fertőzi a közerkölcsöt, és a bűnözés számos formájának kiindulópontja lehet. Továbbá akadályozza Isten akaratának megismerését, a jó teremtés Krisztusban való helyreállítását.

Bűnbánattal valljuk meg, hogy a tisztaság és a hűség erényeit egyházunk sem tudja kellő erkölcsi erővel megjeleníteni a világban.

Fájlaljuk és helytelenítjük az egyházunk tagjai és tisztségviselői között is előforduló házassági válásokat és az Isten rendjével ellenkező bármilyen szexuális, nemi visszaélést. Mégis, valamennyi kortársunkkal szolidaritást vállalva képviseljük, illetve hirdetjük Isten igazságát és kegyelmét, a megtérés evangéliumát és az újrakezdés lehetőségét, amelyet mind egyéni, mind közösségi életünk erkölcsi megújulása egyetlen esélyének tekintünk az egyházon belül és kívül egyaránt.

III. A homoszexualitásról, a házasság tekintélyének rombolásáról és keretrendszerének kiterjesztéséről

Ezzel a lelkülettel szólunk korunk mindazon szexuális visszaéléséről, amelynek során a szexualitás megélését a férfi és nő házassági szövetségén kívül valósítják meg.

A bűneset alkalmával nem megszűntek, hanem torzultak a különböző nemi szerepek. Továbbra is jelen vannak, de az Isten szándéka szerinti eredeti megélésük lehetetlenné vált önerőből. A nemiség helytelen megélése eredményezi a házasságon kívüli szexuális kapcsolatokat, az Isten szerinti házasság tekintélyének rombolását, valamint a házasság keretének kiterjesztését olyan életformákra is, amelyek eltérnek Isten jó teremtésétől, eredeti szándékától.

Idetartoznak a biológiailag férfi és nő élethosszig tartó házassági szövetségének tekintélyrombolását, relativizálását (a házasságon kívüli nemi életet, az együttélést, az élettársi kapcsolatot, a válás általánossá válását, a bigámiát, a poligámiát és a gyermekházasságot) támogató törekvések. Ugyanakkor idetartoznak a nem kizárólag egy férfi és egy nő közötti szexuális kapcsolatok is (az LMBTQ+-mozgalmak és a genderideológiák által propagált szexuális érintkezési formák, valamint a poliamór, a pedofil, a nekrofil, a zoofil, a vérfertőző és a csoportos szexuális kapcsolatok is).

Ismeretes előttünk, hogy vannak embertársaink, akik saját nemükhöz vonzódva vagy saját nemükből szabadulni vágyva képtelenek a teremtetési rend szerinti életre vagy házasságra.

Az Isten eredeti rendjétől bármilyen módon eltérő hajlamot nem minősítjük erkölcsileg. Ezen testvéreinket másokhoz hasonlóan lelkigondozói tapintattal fogadjuk, mély emberi drámájukat megértéssel kezeljük.

Mivel a homoszexuális gyakorlatot mind az Ó-, mind az Újszövetség elítéli és a házasságtöréssel egyenlő súlyú bűnnek tekinti (3Móz 45; Róm 1,26kk), ezért mi, jelen nyilatkozatot aláírók az ilyen kapcsolatokat, illetve az egyéb, Isten teremtetési rendjétől eltérő szexuális kapcsolatokat elfogadni nem tudjuk, ezek egyházi megáldását lehetetlennek tartjuk.

Mindezekből az is következik, hogy az ilyen életvitel, az azzal való egyetértés vagy annak terjesztése összeegyeztethetetlen a lelkipásztori és vallásnári hivatással, az e hivatásokra felkészítő képzéssel, valamennyi keresztyén intézmény szellemiségével, egyházi alapítványok tevékenységeivel és mindennemű egyházi és gyülekezeti szolgálattal, a gyülekezeti tagsággal és közéleti szerepvállalással.

A házasság és a család védelme érdekében egyházunk kötelessége tiltakozni az ellen is, ha a törvényhozás a házassággal azonos értékűnek kívánja tekinteni az azonos nemű párok együttélését, lehetővé téve számukra gyermekek örökbefogadását.

Az ember teste és lelke közti konfliktus kezelésében Isten teremtetési rendje, tehát a biológiai-testi adottságok az irányadóak. Ezért megerősítjük az emberi test és lélek egységét.

Hisszük, hogy ezen embertársaink élete is Krisztus evangéliumát szomjazza. Az ember végső és legmélyebb problémája az Isten jelenlétének és rendjének, igazságának hiánya. Így irányukban is Isten igéjének hirdetését tartjuk a legfontosabbnak.

IV. Annak megerősítése, hogy jelen nyilatkozat Isten kijelentésén és a bibliai valóságértelmezésen alapszik

Jelen nyilatkozat aláíróiként tudatában vagyunk annak, hogy állásfoglalásunk eltér mind a szekularizált társadalom felfogásától, mind néhány külföldi egyház vélekedésétől, meggyőződésétől.

Mindazonáltal állásfoglalásunkat az ígéhez kötött lelkiismereti szabadsággal hozzuk meg, miszerint „*Istennek kell inkább engedelmeskednünk*” (ApCsel 5,29), mintsem a korszellemnek.